

Sygn. akt VIII C 1158/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Kielcach VIII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Wiesław Stępniaik

Protokolant sekretarz sądowy Wiktoria Lech

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2021 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda J. B. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w K. kwotę 5 400zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt VIII C 1158/20

UZASADNIENIE

W dniu 22 października 2020 roku powód J. B. wniósł pozew przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. o uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kielcach VI Wydział Ksiąg Wieczystych dla lokalu mieszkalnego położonego przy Osiedlu na (...)/27 w K. z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wykreślenie w dziale IV KW hipoteki przymusowej przysługującej Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w kwocie 173.804,39 złotych. (k. 2-4).

W uzasadnieniu żądania J. B. wskazał, że na podstawie Umowy D. In S. z dnia 19 grudnia 2016 r. Repertorium A numer (...) nabył od P. K. (1) prawo własności nieruchomości zabezpieczonej wpisem hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nr (...) z tytułu składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K.. W dniu 16 marca 2018 roku P. K. (1) ogłosił upadłość w Wielkiej Brytanii. Decyzją z dnia 31 lipca 2018 r. pozwany stwierdził, iż powód jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K. z tytułu składek zabezpieczonych wpisem hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nr (...). Pismem z dnia 6 września 2018 roku zmienił decyzję poprzez ograniczenie prowadzonej egzekucji wyłącznie z przedmiotowej nieruchomości. Wskazał, że upadłość dłużnika osobistego spowodowała umorzenie zaległości oraz wygaśnięcie wierzytelności, czego skutkiem również było wygaśnięcie zabezpieczających tę wierzytelność hipotek przymusowych. Zatem, dalsze istnienie hipoteki przymusowej pozwanego w nieruchomości należącej do powoda jest bezzasadne.

W odpowiedzi na pozew pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o oddalenie powództwa w całości, oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm

prawem przepisanych. W uzasadnieniu podał, że P. K. (1) był dłużnikiem osobistym wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu należności publicznoprawnych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Na mocy umowy datio in solutum, z dnia 19 grudnia 2016 r. w KW (...), wpisem z dnia 01 marca 2017r. dokonana została w dziale II zmiana właściciela nieruchomości i jako właściciel został ujawniony J. B.; PESEL (...). Od tej daty dłużnikiem rzeczowym pozwanego zakładu, co do kwoty ujawnionego zabezpieczenia hipotecznego został powód. Zawarcie umowy datio in solutum pomiędzy P. K. (2) a J. B. skutkowało przejęciem przez powoda (J. B.) długu dłużnika osobistego zakładu (P. K. (2)) z jednoczesnym zobowiązaniem się do zapłaty długu do wysokości zabezpieczenia w Kw (...). Pozwany wskazał, że zawarcie umowy nie doprowadziło do wygaśnięcia wierzytelności tym samym wygaśnięcia zabezpieczenia hipotecznego na rzecz ZUS, a zabezpieczenie hipoteczne wpisane w KW (...) pozostaje nadal aktualne do czasu zaspokojenia wierzyciela. Wskazał, że dodatkowo, uprawnienia wierzyciela do prowadzenia egzekucji w nieruchomości lokalowej będącej własnością J. B. wynikają z decyzji nr (...) -DO z dnia 6 września 2018r., na mocy której powód został uznany za dłużnika zakładu co do kwoty 173.804,39 zł zabezpieczonej wpisem hipoteki przymusowej. Pozwany zaprzeczył twierdzeniom powoda, iż fakt ogłoszenia przez P. K. (2) upadłości w Wielkiej Brytanii na podstawie I. A. 1986 ma wpływ na procedowaną sprawę albowiem w dacie ogłoszenia upadłości w Wielkiej Brytanii P. K. (2) nie był już właścicielem nieruchomości objętej KW (...) i nie posiadał statusu dłużnika osobistego pozwanego. Dodał, że pozwany w dniu 9 października 2018 roku, zgłosił wierzytelność z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do postępowania upadłościowego prowadzonego w Wielkiej Brytanii w wysokości 330.698,12zł. jednak na jego konto nie wpłynęły żadne kwoty z tego tytułu. (k. 27-32)

W piśmie procesowym z dnia 22 marca 2021 roku powód podniósł, że wierzytelność przysługująca pozwanemu została umorzona w toku postępowania upadłościowego dłużnika osobistego, a skoro ta wierzytelność przestała istnieć jako podstawa wpisu hipotecznego, to wówczas wykreśleniu powinna podlegać również hipoteka przymusowa jako prawa akcesoryjnego względem wierzytelności. Nadmienił, iż powód został uznany za dłużnika rzeczowego przez pozwanego dopiero po ogłoszeniu upadłości przez P. K. (2). (k. 74-75)

Stan faktyczny sprawy przedstawia się następująco:

Decyzją z dnia 1 grudnia 2014 roku, RWA: (...) stwierdzono, że P. K. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosiło łącznie 115.869,60zł.

W oparciu o decyzję 1 grudnia 2014 roku, RWA: (...) został dokonany wpis w Kw (...) hipoteki przymusowej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na kwotę 173.804,39zł.

Na podstawie umowy datio in solutum z dnia 19 grudnia 2016r., Repertorium A numer (...), J. B. nabył od P. K. (1) prawo własności nieruchomości dla której prowadzona jest księga wieczysta (...).

W dniu 16 marca 2018 roku na terenie Wielkiej Brytanii ogłoszono upadłość P. K. (1).

Decyzją z dnia 31 lipca 2018 roku pozwany stwierdził, iż powód jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K. z tytułu składek zabezpieczonych wpisem hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nr (...), urządzonej dla nieruchomości położonej w K., która stanowiła własność P. K. (1), a do której J. B. nabył prawo na podstawie Umowy D. In S. z dnia 19 grudnia 2016 r. Repertorium A numer (...).

Pismem z dnia 3 września 2018 r. J. B. odwołał się ww. decyzji, wskazując, iż pojmowanie zakresu jego odpowiedzialności za dług P. K. (1) zabezpieczony hipoteką na nieruchomości KW nr (...) jest nieprawidłowe i nie odpowiada charakterowi dłużnika rzeczowego, jakim był powód w tej sprawie oraz może rodzić nieporozumienia, a także skutkować skierowaniem przez komornika egzekucji także do innych składników majątku skarżącego, jako że

organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania tytułu wykonawczego ani jego interpretowania, dlatego egzekucję należało ograniczyć tylko i wyłącznie do przedmiotowej nieruchomości oraz tylko do wysokości zadłużenia.

Decyzją z dnia 6 września 2018 roku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w K. zmienił decyzję z 31 lipca 2018 roku poprzez ograniczenie prowadzonej egzekucji wyłącznie z nieruchomości dla której Sąd Rejonowy w Kielcach prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

Na wniosek pozwanego, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kielcach L. Z. wszczął egzekucję przeciwko powodowi J. B. z nieruchomości lokalowej dla której Sąd Rejonowy w Kielcach VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

(okoliczności bezsporne: decyzja pozwanego znak: RWA: (...) z dnia 01 grudnia 2014r. k. 35-36, wniosek o wpis w księdze wieczystej (...) k. 38-39, zawiadomienie Sądu Rejonowego w Kielcach VI Wydział Ksiąg Wieczystych z dnia 13 stycznia 2014 r. o dokonany wpis w księdze wieczystej (...) k. 40, wydruk treści księgi wieczystej KW nr (...) k. 41-45, 7-8,, decyzja pozwanego z dnia 31 lipca 2018 r. k. 9-11, 46-47, odwołanie powoda z dnia 3 września 2018 r. k. 12, decyzja pozwanego z dnia 6 września 2018 r. k.13-14, 49, odpis B. Order z dnia 16 marca 2018 r. z załącznikami wraz z poświadczonym tłumaczeniem k. 15-18 , wniosek pozwanego z dnia 02 kwietnia 2019r. o wszczęcie egzekucji k. 41, postanowienie Sądu Rejonowego w Kielcach VIII Wydział Cywilny z dnia 22 marca 2019r., sygn. akt VIII Co 414/19 k. 52-53, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z 18 kwietnia 2019 roku k. 55, akt notarialny z 19 grudnia 2016 r. Rep A nr 3162/2016 k. 79-83.

Stan faktyczny sprawy był między stronami bezsporny. Został on ustalony w oparciu o dokumenty złożone przez strony, które nie były kwestionowane.

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 2204 ze zm.) można żądać usunięcia niezgodności w księdze wieczystej jeżeli pomiędzy stanem prawnym ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym taka niezgodność występuje. Uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym polega na doprowadzeniu jej do rzeczywistego, a więc istniejącego w dacie orzekania stanu prawnego.

Podstawą wpisu w dziale IV księgi wieczystej (...) przedmiotowej hipotece przymusowej były decyzje: (...) z dnia 1 grudnia 2014 roku oraz (...) -RED-4-DO z dnia 31 lipca 2018 roku w związku z decyzją o tym samym numerze z dnia 6 września 2018 roku, a także administracyjne tytuły wykonawcze, którym w sprawie VIII Co 414/19 nadana została przez Referendarza sądowego klauzula wykonalności.

Ostateczne decyzje administracyjne, wydane przez właściwe organy i w zakresie ich działania, stwarzają stany prawne, które sądy są obowiązane uwzględniać, rozstrzygając sprawy cywilne.

Potwierdził to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 lipca 2004 roku w sprawie III CK 296/2003 publ. Biuletyn Sądu Najwyższego 2005/1 podając, iż decyzja administracyjna, (...), wiąże sąd w postępowaniu cywilnym.

Ze względu na obowiązującą zasadę podziału kompetencji pomiędzy sądami, a organami administracji państwowej oraz zasadą dopuszczalności kontroli decyzji administracyjnych przez sądy tylko w wypadkach i trybie określonych przez prawo kontrola przedmiotowej decyzji Wojewody (...) byłoby to możliwa jedynie w razie istnienia w tym względzie wyraźnych przepisów.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 listopada 1980 r. III CZP 43/80 (OSNCP 1981/8 poz. 142), uznał za ustalone w orzecnictwie, związanie sądu w postępowaniu cywilnym decyzją administracyjną. Związanie to było jednak zawsze opatrywane zastrzeżeniami dotyczącymi kompetencji organu, który wydał decyzję. Sąd Najwyższy od dawna konsekwentnie przyjmował, że sąd cywilny ma prawo do kontroli legalności decyzji administracyjnych czyli

weryfikowania czy decyzja administracyjna dotknięta jest bezwzględną nieważnością tj. czy nie została wydana przez organ niewłaściwy lub z całkowitym pominięciem procedury.

Prawo to przysługuje Sądowi z uwagi na to, że o ile prawomocne orzeczenie sądu cywilnego wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe (art. 365 § 1 k.p.c.), to decyzją administracyjną związany jest tylko organ administracyjny, który ją wydał (art. 110 k.p.a.). Ważkim argumentem jest także ochrona stosunków cywilno-prawnych przed kształtowaniem ich w oparciu o bezwzględnie nieważne decyzje administracyjne, zwłaszcza że częstokroć administracyjna droga ich korygowania jest niewykorzystywana przez strony, które nie są taką korektą zainteresowane.

Zatem Sąd mógłby dokonać kontroli decyzji administracyjnych w niniejszej sprawie cywilnej gdyby można ją było uznać za bezwzględnie nieważną, tj. w wypadku jej podjęcia: z całkowitym pominięciem procedury, poza granicami właściwości organu, który ją wydał i bez jakiegokolwiek podstawy prawnej. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie.

W wyroku z dnia 30 stycznia 2007 roku w sprawie IV CSK 350/2006 (publ. LexPolonica nr 1500942 oraz Monitor Prawniczy 2007/5 str. 230) Sąd Najwyższy wskazał, iż zmiana wpisu w księdze wieczystej, którego dokonano na podstawie decyzji administracyjnej jest możliwa wówczas, gdy dojdzie do uchylecia tej decyzji lub jej zmiany w procedurze administracyjnej. Potwierdzając tym samym związek sądów cywilnych prawomocnymi decyzjami administracyjnymi.

Dodatkowo zwrócić należy uwagę, że ogłoszenie upadłości w Anglii prowadzi do oddłużenia jedynie z tych długów, które były uwzględnione w postępowaniu upadłościowym wszczętym przez sąd angielski, natomiast długi w Polsce, jeśli nie zostały zgłoszone do postępowania upadłościowego w Anglii, mogą być nadal egzekwowane przez wierzycieli (sekcja 281 I. A. 1986 oraz uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w B. w sprawie I SA/Bd 422/16 z dnia 5 października 2016 r.)

Pozwany wskazał, że 9 października 2018 roku zgłosił wierzycielność z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do postępowania upadłościowego prowadzonego w Wielkiej Brytanii w kwocie 330 698,12 zł, co oznacza, że dłużnik osobisty zadłużenia tego nie zgłosił. Pomijając skutek takiego zachowania dłużnika dla postępowania upadłościowego toczącego się na podstawie ustawy o upadłości 1986 (I. Akt 1986) należy zauważyć, że brak zgłoszenia skutkuje możliwością egzekwowania ich przez wierzyciela.

Dodatkowo podkreślić należy, że zasadnie podnosi pozwany, iż zwolnienie z długu nie wpływa na prawa wierzyciela do egzekwowania długu zabezpieczonego hipoteką. Jednakże wierzyciel podał niewłaściwy przepis prawa bowiem wynika to z sekcji 281(2) I. Akt. Znamienne, że powód nie odniósł się do tego argumentu pozwanego, a jego odpowiedź ograniczyła się do podania treści przepisu sekcji 282 (2) podanej omyłkowo przez pozwanego (k. 74v).

Zatem Sąd uznał, że powód nie wykazał by wpis w dziale IV wyżej wymienionej księgi wieczystej był niezgodny z rzeczywistym stanem prawnym, a to skutkowało oddaleniem powództwa.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.. Z uwagi na to, iż powód przegrał proces zostały od niego na rzecz pozwanego zasądzone koszty procesu. Na koszty te składały się: wynagrodzenie adwokata reprezentującego pozwanego 5400 zł.